

DECIZIE

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

Elena Covalenco și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de către firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” împotriva firmei „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, prin care s-a respins apelul declarat de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015,

c o n s t a t ă :

La 09 decembrie 2014 societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a depus cerere de chemare în judecată împotriva firmei „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a indicat că la 08 februarie 2013 a încheiat cu firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată contractul de vânzare-cumpărare nr.23/13 privind vânzarea produselor din carne de pasăre.

Prin pct.6.1 al contractului de vânzare-cumpărare nr.23/13 din 08 februarie 2013 firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată s-a obligat să achite prețul mărfii în termen de 7 zile calendaristice din momentul recepționării mărfii.

Prin facturile fiscale FB 5280678 din 29 decembrie 2013, FB 5281196 din 03 ianuarie 2014, FB 5441360 din 11 februarie 2014, FB 5441614 din 12 februarie 2014, FB 5442770 din 19 februarie 2014, FB 5627204 din 14 martie 2014, FB 5627679 din 20 martie 2014, FB 5628010 din 26 martie 2014, FB 6027069 din 12 iunie 2014, FB 6234168 din 04 iulie 2014, FB 6278944 din 19 august 2014 și FB 6278948 din 19 august 2014 societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a livrat firmei „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată partide de marfă.

La 19 august 2014 firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a acumulat datorie în mărime de 14297, 93 lei.

Firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a admis întârzieri de plată și conform pct.6.2 al contractului este ținută să repare prejudiciul cauzat vânzătorului sub formă de penalitate în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

Pentru neexecutarea obligațiilor de plată, firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată trebuie să achite penalitate în sumă de 11647, 58 lei și dobânda de întârziere în mărime de 1131, 26 lei în temeiul art.619 alin.(2) Codul civil.

Firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată pînă în prezent nu și-a onorat obligațiile contractuale, iar la reclamațiile adresate în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară nu a răspuns.

Cere societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” încasarea de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a datoriei în mărime de 12297, 93 lei, penalității în sumă de 11647, 58 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1131, 26 lei și cheltuielilor de judecată.

Prin procura nr.568 din 12 mai 2015 Soltan Angela a fost împuternicită de societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor, de a ataca hotărîrea judecătorească etc. (f.d.63).

În ședința de judecată a primei instanțe din 08 iunie 2015 reprezentantul Soltan Angela a solicitat încasarea de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în beneficiul societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” a penalității în sumă de 11647, 58 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1131, 26 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 753, 34 lei (f.d.67 verso).

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015 acțiunea societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” a fost admisă integral.

S-a încasat de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în beneficiul societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” datoria în sumă de 12297, 93 lei, penalitatea de 11647,58 lei, dobânda de întârziere de 1131, 26 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 753, 34 lei, iar în total suma de 25830, 11 lei.

Prin mandatul nr.0516177 din 08 aprilie 2015 avocatul Croitoru Pavel a fost împuternicit de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească etc. (f.d.55).

La 17 iunie 2015 avocatul Croitoru Pavel a depus în interesele firmei „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată apel nemotivat, iar la 22 septembrie 2015 apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015 (f.d.71, 83-84).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 noiembrie 2015 a respins apelul declarat de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată și a menținut hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015.

La 31 decembrie 2015 firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a invocat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate.

Pe parcursul examinării pricinii în prima instanță firma a achitat integral datoria de bază în mărime de 12297, 93 lei, fapt confirmat prin cererea societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” nr.57 din 23 ianuarie 2015, în care a solicitat executorului judecătoresc ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile ce îi aparțin.

Instanțele judecătorești nu au luat în considerație aceste circumstanțe și neîntemeiat au încasat datoria de bază în mărime de 12297, 93 lei, fiindu-i creată o situație împovărată.

Ca urmare a achitării datoriei, societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” neîntemeiat solicită achitarea penalității și dobânzii de întârziere.

Conform art.626 alin.(3) Codul civil, în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a primit datoria în mărime de 12297,93 lei, însă nu și-a rezervat expres dreptul de a solicita și plata penalității.

Intimatul a solicitat ridicarea sechestrului pe întreaga sumă de 25079, 77 lei, prin ce se confirmă că nu avea pretenții și a renunțat la plata penalității și dobânzii de întârziere.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 februarie 2016 reprezentantul Sirețanu Eugeniu a prezentat în interesele societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” referință la recursul declarat de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată solicitând de a considera recursul inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 24 februarie 2016 a considerat recursul admisibil, fără a prejudicia fondul.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 și hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015 în partea încasării datoriei de bază și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acestui capăt de cerere, iar în rest de a menține hotărârile judecătorești din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 04 noiembrie 2015 la 20 noiembrie 2015 (f.d.96).

Prin urmare, recursul declarat de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată la 31 decembrie 2015 împotriva deciziei instanței de apel din 04 noiembrie 2015 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din actele pricinii rezultă că la 08 februarie 2013 societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a încheiat cu firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată contractul de vânzare-cumpărare nr.23/13, prin care s-a obligat să livreze, iar recurentul s-a obligat să cumpere produse din carne de pasăre și să achite prețul (f.d.12-13).

Prin facturile fiscale FB 5280678 din 29 decembrie 2013, FB 5281196 din 03 ianuarie 2014, FB 5441360 din 11 februarie 2014, FB 5441614 din 12 februarie 2014, FB 5442770 din 19 februarie 2014, FB 5627204 din 14 martie 2014, FB 5627679 din 20 martie 2014, FB 5628010 din 26 martie 2014, FB 6027069 din 12 iunie 2014, FB 6234168 din 04 iulie 2014, FB 6278944 din 19 august 2014 și FB 6278948 din 19 august 2014 societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a livrat, iar firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a recepționat marfă în valoare de 14297(f.d.15-28).

Punctele 6.1. și pct.6.2 ale contractului de vânzare-cumpărare nr.23/13 din 08 februarie 2013 prevăd că achitarea prețului mărfii este în termen de până la 7 zile calendaristice din momentul recepționării.

În cazul achitării mărfii cu întârziere, cumpărătorul este ținut să recupereze prejudiciul cauzat vânzătorului sub formă de penalitate în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

La 31 octombrie 2014 societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a somat firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată să achite în termen de 3 zile datoria în mărime de 14297, 93 lei și penalitatea în sumă de 10813, 28 lei, iar în total suma 25111, 21 lei (f.d.29-31).

Din actul de verificare rezultă că firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată prin ordinul de plată nr.4982 din 14 noiembrie 2014 a achitat doar suma de 2000 lei (f.d.14).

Societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” a depus prezenta cerere de chemare în judecată solicitând încasarea de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a datoriei în mărime de 12297, 93 lei, penalității în sumă de 11647, 58 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1131, 26 lei și cheltuielilor de judecată.

Prima instanță a admis acțiunea și a încasat de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în beneficiul societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” datoria în sumă de 12297, 93 lei, penalitatea de 11647,58 lei, dobânda de întârziere de 1131, 26 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 753, 34 lei, iar în total a încasat suma de 25830, 11 lei.

Instanța de apel a fost de acord cu soluția primei instanțe.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel neîntemeiat au încasat datoria de bază în sumă de 12297, 93 lei.

La 23 ianuarie 2015 societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” s-a adresat executorului judecătoresc Cațer Victor cu cerere solicitând ridicarea sechestrului aplicat în baza titlului executoriu nr.2c-913/14 pe motiv că firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a achitat datoria de bază (f.d.66).

În ședința de judecată a primei instanțe din 08 iunie 2015 reprezentantul societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” - Soltan Angela a declarat că firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în luna ianuarie 2015 a achitat datoria în mărime de 12297, 93 lei (f.d.67 verso).

Astfel, încasarea de către prima instanță și instanța de apel de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată a datoriei de bază care deja a fost rambursată societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” constituie o îmbogățire fără justă cauză.

Prin urmare, prima instanță și instanța de apel neîntemeiat au încasat datoria în sumă de 12297, 93 lei.

Conform art.572 alin.(2) Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în calitate de cumpărător nu a executat în termen obligația asumată prin contractul de vânzare-cumpărare nr.23/13 din 08 februarie 2013.

Conform art.602 alin.(1) și (2) Codul civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Conform art.624 alin.(1) Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Punctul 6.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr.23/13 din 08 februarie 2013 prevede că în cazul achitării mărfii cu întârziere, cumpărătorul este ținut să recupereze prejudiciul cauzat vânzătorului sub formă de penalitate în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

Articolul 626 alin.(3) Codul civil prevede că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Din sensul normei de drept citate rezultă că executarea obligației contractuale trebuie să fie acceptată pînă la adresarea creditorului în instanța de judecată.

Clauza penală poartă un caracter sancționator și nu unul compensatoriu, iar creditorul este în drept să pretindă pe lîngă executarea obligației și plata penalităților, în cazul în care clauza penală a fost stipulată pentru situațiile de executare necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

Societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” după primirea datoriei nu a renunțat la încasarea penalității și dobînzii de întârziere.

Astfel, în legătură cu neonorarea obligațiilor contractuale în termen, prima instanță și instanța de apel întemeiat au încasat de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în beneficiul societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” penalitatea și dobânda de întârziere conform art.619 Codul civil.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, însă în partea încasării datoriei au aplicat și interpretat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015 în partea încasării datoriei de bază și de a emite în această parte o nouă hotărâre de respingere a pretenției societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 12297, 93 lei, iar în rest de a menține aceleași hotărâri judecătorești.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „VisPas și Co” împotriva firmei „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată în partea încasării de la firma „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată în beneficiul societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” a datoriei de bază în sumă de 12297, 93 lei și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția societății cu răspundere limitată „VisPas și Co” împotriva firmei „Auto-Planeta” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei de bază.

În rest hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 08 iunie 2015 și decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 în partea încasării penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Elena Covalenco

Sveatoslav Moldovan